

LABBA - ROST



PRODUCENT: BEPPE SINGER
PROJEKTLEDARE: KATARINA BERGGREN
BESTÄLLNINGNUMMER: 103211



Beskrivning

Vetenskapsreportern Agneta blir sentimental när hon ska skrota sin gamla rostiga bil. Beppe testar i ett experiment vilket som är det effektivaste rostskyddet.

Ämne

Kemi, Miljö

Koppling till läroplan

- Materiens kretslopp genom råvarors förädling till produkter, hur de blir avfall som hanteras och sedan återgår till naturen.
- Fotosyntes, förbränning och några andra grundläggande kemiska reaktioner.

Du behöver

- Tre st. blankspik (obehandlade spikar)
- Tre burkar med vatten
- Matolja
- Smörjfett, läppglans eller annat tjockt fett

Så här gör du

Lägg ner en spik utan att göra något med den i den första burken. I burk nummer två läggs en spik som smorts in med matolja. I burk nummer tre läggs en spik som smorts in med smörjfett. Låt stå över natten och observera skillnaderna.

Detta hände

Järn rostar när det kommer i kontakt med syre och vatten. Det börjar med att järnet löser upp sig och att det bildas små gropar där detta händer. Det upplösta järnet reagerar med syret och det bildas ett nytt ämne, järnoxid, som man kan se och som är rödbrunt – alltså rost!

Det här kan man se om man låter spikar ligga ett tag i vatten. Om man skyddar några av dem genom att tex doppa dem i olja eller smörjfett kommer inte syret åt dessa lika lätt och de rostar då mindre .

Förslag på fortsättning

Prova att lägga ner spik i saltat vatten eller vinäger. Hur ser det ut då? Varför?

TIPS! Kolla gärna på programmet med samma titel i serien LABBA på www.ur.se för mer inspiration.

Dagens tjugiga ord

